

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5·50 mesečno.
četrstetno K 16·50.
Če si pride naročnik sam v upravnštvo po list: Mesečno K 5—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri po poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Adolf Ribnikar, drž. poslanec.

Dr. Korošec za zopetno rekvizicijo kmetijskih pridelkov.

Pričeteni teden je govoril v Narodnem predstništvju ministrski podpredsednik dr. Korošec o prehrani ter tekmo svojega govora naznani poslancem, da stoji on in njegovo ministrstvo na stališču, da treba v jeseni zopet uvesti po kmetih rekvizicijo za razna živila. Povedal je, da bo spravil to svoje mnenje pred ministrski svet, kjer ga bo zastopal z vso odločnostjo.

Nam ni znano, kakšen vtisk bo napravila izjava dr. Korošca na Slovensko ljudsko stranko in na njen privesek »Kmečko zvez«, ki oznanja ob vsaki priliki našemu kmetskemu prebivalstvu, da hoče delači za njegov blagor. Zelo verojetno je, da bodo tiste množice kmetov, ki stoje danes za farovško gospodo, njej tudi še naprej brez pogoja prisegale zvestobo, kjer je več kakor verojetno, da ne bodo nikdar zvedele, kaj je govoril v beogradskem parlamentu načelnik SLS z ministrskega sedeža. Za Jugoslovansko demokratsko stranko pa ni vseeno, kako stališče zastopa v prehranjevalni politiki minister Korošec in že naprej moramo povedati, da se bodo morali naši poslanci v Demokratskem klubu z vso odločnostjo upreti proti njegovim nakanam.

Ni nobenega dvoma, da so bile medvojne rekvizicije, ki jih je izvrševala avstrijska vlada pri kmetih, ena največjih krivic, kar jih je mogla

prizadjeti stara Avstrija kmetskemu prebivalstvu. Nasilna rekvizicija kmetijskih pridelkov, zlasti, ako se zanje določa še uradno določeno ceno, ne pomeni drugega, kot odpravo zasebne lastnine. Rekvizicija je tembolj kriična, ako jemlje pridelke brezobzirno vsakomur ne glede na to, ali je pridelal posestnik le toliko, kolikor bi potreboval zase in za svoje gospodarstvo ali pa toliko, da bi pridelek, ki ga zase več ne potrebuje, naprej prodajal in ž njim špekuliral. V stari Avstriji je bilo to državno poseganje v lastninske pravice kmetov toliko bolj nepošteno, ker se je izvajala rekvizicija istočasno tudi v tovarnah, ki izdelujejo za ljudstvo neobhodne potrebščine in se je izvajala napram veleposestnikom in plemenitašem le deloma, površno in z vso obzirnostjo. Prezreti končno ne smemo, kako so gospodarile razne gospodarske centrale, ki so jemale kmetu žito in živino in pozabili ne smemo da so se v teh podjetjih zbirali na stroške **kmeta in konsumenta** več milijonski fondi zato, da so ž njimi uganjali vsakojake špekulacije politične korupcije. O vseh teh stvareh bo še časa dovolj podrobno razpravljati v bodoče. Zadanes naj zadostuje le trditev, da je naša nova država kmetskemu prebivalstvu s tem, da je ministrski svet v Beogradu odpravil vsako rekvizicijo kmetijskih pridelkov, le popravila krivico, zadano mu od stare Avstrije.

Ta ukrep v Jugoslaviji pa ni bil le čin pravčnosti, marveč tudi dokaz pametnega umevanja ljudskih potreb v naši državi. Ako hočemo Jugoslavijo spraviti naglo in brez največjih težav

na noge, je neobhodno potrebno, da podpremo z vsemi sredstvi kmetijsko pridelovanje in ga zopet spravimo v normalen tir. Kmetu moramo brez pogoja vriniti veselje do obdelovanja zemlje, ako hočemo, da bo ustvarjal tako, kakor pred vojno. Zato ni nobenega dvoma, da bi bila najbolj nesrečna tista politika, ki bi pritiskala z rekvizicijo k tembolj kmetijsko produkcijo in tako uničevala oni steber v državi, ki bo vsaj za prihodnjih deset let, če že ne vedno, v Jugoslaviji nosilec vse državne sile in moči.

Ko se je odpravila v Jugoslaviji rekvizicija, se je proti njej dvignil zlasti od strani socialističnih demokratov velik odpor, to pa po nepotrebnem. Napaka ni bila v tem, da se je kmetu prepustilo, da je zopet sam in edino le on gospodar svoje zemlje in svojih pridelkov, marveč v tem, da se je istočasno razglasila takva svobodna trgovina, da je lahko v njej vsakdo kupčevat in barant. Posledica je bila, da so se lotili kmetijskih pridelkov v prvi vrsti takozvani verižniki, ki so povzročili mestnemu prebivalstvu vsled navijanja cen ogromne škode. **Zobička pa od te svobodne trgovine ni imel kmet, marveč le vojni oderuhi in špekulant!**

Ker je temu tako, bi moral prehranjevalni minister dr. Korošec prehranjevalno politiko urediti tako, da bi čimprej zatrli od vojne preostalo oderuštvvo, verižništvo in tihotapstvo z živili in živino. Ako tu ne bo našel prave poti, mu tudi rekvizicija kmetijskih pridelkov, katero obeta kmetom, ne bo prav nič koristila.

Jugoslavija bo rešila koroške Slovence izpod nemških krempljev. Ko pridem čez par dni k prijatelju Malgaju v Celje, imel je že knjigo »Gospovske polje« — in več drugih knjig ter študiral Koroško. Meseca avgusta, ko sem bil na dopustu, prišel me je Malgaj obiskat na Koroško, kjer je opazoval razmere, govoril z delavci in kmeti ter mi pri odhodu rekel: »Slovensko koroško ljudstvo je dobro in pošteno, le ta prokleti nemški sistem in švabsko uradništvo ga je tako omamilo, da večina nima narodnega ponosa. To bode ozdravil le veliki preobrat, ki se nam sedaj približuje.«

Pozneje me je ob vsakem svidenju izpravil za Koroško in meseca oktobra, ko sem bil pri superarbitraciji v Gradcu, ga najdem tam, ker je imel dopust in tam študiral. Govorila sva in se veselila, da se nam z hitrimi koraki približuje svoboda. Ko sem izrazil bojazen, da na Koroškem za preobrat ni dosti pripravljeno ter da nimamo zadosti zavedenih ljudi, ki bi organizirali vse potrebno v takem času, in da se bojim, da bomo koroški Slovenci še nadalje ječali pod nemško in nemškutarsko krivico, mi je Franjo odgovoril: »Prijatelj! Ne boj se, povem Ti, da sem se odločil, da pridem tudi jaz ob preobratu reševat koroške Slovence. Podal mi je roko, ki sem mu jo hvaležno stisnil.

Prišli so prvi novemberski dnevi. Jaz sem

imel dopust. In organizirali smo Narodni svet in narodno stražo za mežiško dolino. Organizirali smo 10 najbolj atejih občin v industrijski mežiški dolini. Nastala je splošna anarhija. Razni sumljivi elementi so začeli ropati. Nemške občine ter nemško orožništvo je začelo klicati na pomoč nemško vojaštvo — »Volkswehr« iz Celovca. Jaz sem vedel, da se ne gre samo za udusitev anarhije, ki je momenata, ampak da se gre za Jugoslavijo ali Nemško Avstrijo.

Klicali smo tudi mi Slovenci na vse strani za pomoč jugoslovansko vojaštvo. Vedel sem, kdo bo prej prišel, ta bo ostal gospodar. Pretela je nevarnost, da Nemci zas dejo celo Koroško in da se v mirovni konferenci morebitno o Koroški sploh ne bi razpravljalo v našo korist. Pozneje so se opazile težave, ki so jih imeli jugoslovanski delegati na mirovni konferenci v Parizu radi Koroške in radi Prekmurja, ki se nista zadostno zasedla. Kako bi bilo, ako bi se Koroške sploh ne bilo nič zasedlo?

V zadnjem »Slovenskem gospodarju« piše eden gospodov delegatov iz Pariza, da je odličen Amerikanec rekel, da so jugoslovanske čete menda spale, ko je bilo treba celo slovensko Koroško zasedti.

Da pa se je bilo zasedlo vsaj nekaj Koroške, je zasluga junaka Malgaja. Ko je bil pred pol letom tužni Korotan v nevarnosti, je

Prijatelju junaku Malgaju!

Nepozabilen junak! Bil si zvest svojim besedam do smrti! Rekel si mi večkrat: »Če Štati napadejo, se ne umaknem in živ ne grem iz Koroške.« Žal, da so se Tvoje besede uresničile . . . Slovenske Koroške ni več in tudi Tebe dragi Franjo ni več. Ljubil si svoje slovensko ljudstvo, svojo domovino Jugoslavijo in posebno pa našo, od Avstrije in Nemcev zatirano koroško slovensko ljudstvo.

Biilo je lansko leto meseca junija, ko so me guštanjski Nemci in nemškutarji po večkratnih občinskih sejah ter drugih sestankih z okrajnim glavarjem baronom Bencom in celovškim deželinimi odborniki ponovno denuncirali pri raznih oblastih in na vojnem ministrstvu na Dunaju in konečno meseca julija dosegli, da se je moja oprostitev razveljavila in dobil sem pozivico, da moram v 24 urah k vojakom. (Ko je prišla občina Guštanj v slovenske roke, se je našlo vse te spise denunciranstva).

Ko sem došel v Celje k vojakom, našel sem tam prijatelja rojaka St. Jurčana poročnika Malgaja, ki se je živo zanimal za koroške razmere. Ko sem mu razlagal krivice, ki jih prenašamo koroški Slovenci, mi je rekel: »Koroški Slovenci ne boste več dolgo trpeli, kajti Avstrija gre syojemu gnilemu poginu nasproti in

Odkrito povedano, mi se čudimo dr. Korošcu, kako sploh moje priti sedaj, ko stojimo tik pred sklepom miru, sedaj, ko je v Jugoslaviji rekvizicija živil že toliko mesecev odpravljena, zopet na nesrečno misel rekvizicije, ki jo je pri nas uvajala še stara Avstrija le v največji sili in takrat, ko je najgrši absolutizem onemogočal proti njej vsak odpor. Tudi naš prehranjevalni minister bi moral živeti z napredkom časa in uvideti bi moral, da sredstva, ki so se že med vojno v stari Avstriji izkazala kot nezadostna, krivična in nepoštena ne morejo več priti do veljave v svobodni Jugoslaviji, ker ne gre več toliko za »vzdržanje«, kakor za vstvaritev srečnejše in lepše bodočnosti mlade države. Novi časi zahtevajo novih potih, novih odredb in uredb, ki pa morajo vse biti utemeljene v gospodarskem položaju naših državljanov.

Uverjen sem, da bo ostalo dr. Korošče v o naznanilo o zopetni rekviziciji poljedelskih produktov le v zapisniku državnega zbora, in da v narodnem predstavništvu ne bo našel zaslombe, ki bi mu omogočala uresničiti ta svoj namen. Ne da bi bil zato pooblaščen, mu že v naprej lahko izjavljam, da bi vsak njegov resnejši poskus zopet uvesti rekvizicijo na kmetih naletel v naši demokratski zajedniči na najbrezobzirnejši odpor.

Državna slavnost.

Ta naziv se razširja po mestu za nameščano nedeljsko slavlje, in se s tem utebeljuje namera, da se povabi k aktivnemu sodelovanju tudi Nemci. O slavnosti sploh so mnenja deljena, in nekateri zastopajo stališče, da za veselico ni povoda v tenuku, ko se nam odreže v Primorju in na Koroškem žive dele narodnega telesa. Vendar mi smo drugega mnenja. Mariborski Slovenci imajo gotovo pravico in dovolj povoda, da se radujejo nad dejstvom, da je njih rodi mesto končno in oficijelno združeno z našo jugoslovansko domovino. Pravimo: Slovenci. Slavje je torej eminentno narodno. Zakaj pa je treba k temu klicati Nemce? Jasno je, da zanje ni veselja, da se ne bodo z nami vred-

bil junak Malgaj edini, ki je slišal oziroma se odzval obupnemu klicu koroških Slovencev.

Pred očmi imam večer 6. novembra 1918, ko se je pripeljal nadporočnik Malgaj z 40 možmi in 5 strojnimi puškami ter poročniki Ludovikom, Kurbusom, Mikišem in Kavčičem. Srce mi je utripalo veselja, ko je pripeljal ob polnoči kratek poseben vlak iz Spodnjega Dravograda v Guštanji (prva postaja na Koroškem) jugoslovanske vojake in sem zagledal krepko postavo nadporočnika Malgaja in vrlje njegove vojake, junake.

Ko mi poda roko, mi reče: »Prijatelj! Slovenska Koroška mora pripadati Jugoslaviji in jaz ne grem prej iz Koroške, da rešimo Slovensko Koroško, za katero darujem tudi življenje...«

Začelo se je težko delo. Prve tedne noč in dan napornega dela brez odmora. Domači nemiri med nemškutarskimi prebivalci, nemškim delavstvom in uradništvom. Občine, žandarmerije, pošte, železnice, vse oblasti nam nenaklonjene. Nemškutarske aprovizacije pomanjkljive. Po cestah in železnici so se valile nemške in madžarske vojaške čete oborožene in nasilne. Med tem je nemški Volkswehr iz Celovca že zasedel kraje Mežica, Črna in ostalo Koroško.

Z 40 možmi se je takrat od strani narodne vojske pod poveljstvom nadporočnika Malgaja zasedla bogata mežiška dolina in nemški Volkswehr je ponižno odišel. Napravil se je red, postavilo se je povsod na ob-

veselili, ampak da se bodo pač — v kolikor se bodo — udeležili s stisnjennimi zobmi. Zakaj prirejati slavnosti, kakor so bile stare avstrijske patriotske proslave, katerih smo se — prisiljeni — udeleževali tudi mi, ne z navdušenjem, ampak s sovraštvom v srcu? Ali imamo res ljudi, ki so željni sadističnega užitka, videti Nemce, ko s sklonjeno glavo gredo skozi kavdinsko igo? — Upršanje ima pa še drugo stran. Govorimo in pišemo o »čiščenju«. V listih lahko dan na dan čitamo o kaki nemški tipkarici ali prodajalki, ki je izgovorila par nemških besed, in o zahtevah, naj taki pojavi izginejo. Na svoje narodno slavje pa kličemo in vabimo Nemce, želimo sodelovanje nemških dam v šotorih, kar bo imelo za naravno posledico nemško govorjenje. Mogoč je bil celo gorostasni predlog oficijelne osebe, da se naj nemškim damam, ako ne bi hotele (!!) sodelovati s Slovenkami, dodeli poseben šotor. Nemkam se torej pripisuje več narodnega ponosa, kakor našemu ženstvu, ki bi seveda moral obrezpogojno sodelovati z Nemkami in žnjimi — seveda — govoriti nemški.

In vse to iz veselja, da je Maribor jugoslovanski. Povrh se vrši slavje na Vidov dan. — Morali smo z našim mnenjem priti v javnost, ker se nam zdi kritizirano stališče napačno in škodljivo in ker želimo, da medroajni krogi zabranijo tak način slavljenja.

Političen pregled.

Ministrski svet o zunanjopolitičnem položaju. Beograd, 6. junija. Ministrski svet je včeraj opetovano raspravljal o zunanjopolitičnem položaju. Kakor izvemo, so prispevali iz Pariza važna poročila, ki se tičajo bodoče italijansko-jugoslovanske meje. Italija je pripravljena na kompromis, po katerem bi odnehal nekaj od svojih papirnatih »londonskih pravic«, pod pogojem, da ji mi damo ogromen kos iz našega živrega telesa. Položaj je izredno težak. Wilson odhaja v domovino in ni nobenega izgleda, da bi Amerika hotela biti do kraja na naši strani, zato nam prijateljsko svetuje, da sprejmemmo načelo kompromisa, aka hočemo vsaj nekaj rešiti ter nas opozarja na

čine, orožništvo, pošte, šole, železnice itd., zanesljive naše slovenske moći, sumljive elemente iztrebilo, vzelo se je v roke aprovizacijo in ljudstvo je bilo preskrbljeno in zadovoljno.

Glas o Malgaju in jugoslovanski sreči je šel po ostali slovenski Koroški. Vsak dan so prihajali Slovenci iz vseh krajev Slovenske Koroške in prosili pomoči, da bi se še ostale slov. kraje zasedli. Deputacije so hodile v Ljubljano k vladni moledovati in nadlegovat, toda zdelo se nam je, da tam ni bilo pravega umevanja. Mi nismo našli prave opore pri vladni in tam menda niso nikdar prav resno premišljevali važnosti, da se zasede Koroško. Bili so razni izgovori, ki smo jih mi Korošci vedno smatrali res le za izgovor.

Če bi se bila stvar vzela resno v roke, bi se bila mogla in tudi morala izpeljati. Tudi nadporočnik Malgaj je večkrat pritisikal, naj dregamo mi od Narodnega sveta, da se slovenski del zasede in tako nadležni smo že bili Korošci pri vladni, da se nas je prav hladno sprejemalo.

Med tem so prišli v Ljubljano Srbi in ob tej priliki sem bil navzoč pri srbskem večeru v Unionu. Poslušal sem govornike in občudoval zlasti govor srbskega podpolkovnika. V nekaterih dneh mi pravi pri vladni eden gospod poverjenikov, ko sem že del časa z njim govoril: »Pojdite le kmalu domov, ker je prišlo poročilo, da Nemci mar-

usodne posledice, če ostanemo nedostopni. S temi dejstvi morata danes naša pariška delegacija in vladu računati. Odločitev je silno težka. V ministrskem svetu se je te dni pretresala situacija na vse strani, upoštevale so se vse možnosti in razlogi in kakor izvemo, so se posvetovanja zaključila v popolnem sporazumu. Naša mirovna delegacija, ki je bila stavila kabinetu glede svojega nadaljnega postopanja konkretno predloge, je dobila konkretna navodila. V smislu teh navodil ima delegacija pred definitivno odločitvijo vprašati vlado, katere sklep je za njo potem absolutno obvezen. Izgleda, da bo ministrski svet koncem prihodnjega tedna storil usodepolne sklepe. Toliko je danes že gotovo, da nas čakajo težki časi izkušnje in da bomo morali računati s staro resnico: »Sila gre nad pravico!«

Naša deputacija pri Wilsonu. Pariz, 5. junija. Danes ob pol 15. je Wilson sprejel v svoji palači na Place des Etats Unies slovensko deputacijo, in sicer gg. dr. Brejca, dr. Ehrlicha, Golouha, škofa Jegliča, dr. Novaka, Prepeluha, dr. Ravnharja, dr. Shveglja, dr. Trillerja, župnika Trunka. Deputacijo je predstavil dr. Shvegel, ki je tolmačil angleščino in slovenščino. Deputacijo je sprejel sam predsednik Wilson v svoji sprejemnici. Dr. Brejc je Wilsona navoril z »Ave Wilson, morituris Sloveni te salutant«, in je naglašal, da izgleda, kakor da bi Slovence razkosalji na 4 države, da bi nas skoraj dobra $\frac{1}{3}$ pripadla pod tuj jarem in da ga prosimo, naj se zavzame z našo popolno osvobojenje. Wilson je v svojem odgovoru omenil plebiscit na Koroškem, proti čemur so pa naši ugovarjali in navajali razloge, ki govore proti plebiscitu, ki bi v sedanjih razmerah še ne mogel povsodi pokazati pravega mišljenja prebivalstva. Govorilo se je tudi o tem, kako in v kakih mejah naj bi se tak eventualen plebiscit izvršil ter posebno o tem, da bi se tak plebiscit ne dal izvesti pod nemško upravo. G. Prepeluh je prosil Wilsona, naj bi se posebno onim našim majšinam ki utegnejo priti pod Italijo, data garancija za kulturni razvoj in obstoj, da se naj Wilson zavzame da nam Lah pusti neokrnjeno vsaj ono od Wilsona samega predlagano ozemlje. Wilson je oboje obljubil. — Deputacijo ja jako prijazno sprejel. Razgovor je trajal $\frac{3}{4}$ ure. Tekom razgovora so se člani delegacije prepričali, da je Wilson izvrstno informiran o vseh podrobnostih. Wilson je omenil, da je naše težje in želje z vso vnemo pri njem zastopal naš pariški poslanik gospod Vesnič. Končno se je zahvalil Wilsonu za njegovo naklonjenost ljubljanski knezoškof dr. Jeglič, žeče mu sreče in blagoslova.

širajo proti Železni kapli. — To se mi je povedalo tako mirno, da nisem vedel, je li resnica, ali samo šala. Bil sem že na kolodvoru, kjer najdem prijatelja Schöffa in mu to »opazko« povem. Šla sva preko vlade k srbskemu poveljniku, podpolkovniku, mu stvar razložila in dal je nama s seboj 30 Srbov. Ta uspeh je bil za nju veliko veselje, kajti dobro smo se zavedali, da bodo koroški Nemškutarji imeli pred Srbi večji respekt, in da se bode zasedanje na Koroškem lahko nadaljevalo. Vozil sem se s Srbi skupaj od Maribora do Prevalj v živinskih vagonih in jim gredoč pojasnjeval razmere na Koroškem. Ko smo na Prevaljah izstopili, nas je sprejel Malgaj — ki je ljubil Srbe iz vse duše — z največjim veseljem.

Delali smo zopet nove načrte in v par tednih sta nadp. Malgaj in srbski podčastnik z 40 Slovinci in Srbi zasedli Pliberk. Nemško vojaštvo v Pliberku je videč odločnega Malgaja in hrabre Slovence ter Srbe, predalo Pliberk brez prelivanja krvi. Začelo se je čistiti po mestu Pliberku in okolici. Narodni svet za Pliberk in okolico pod vodstvom predsednika Doberšeka in gerenta Gvajca je vrlo deloval in uradi so postajali vsak dan bolj jugoslovanski. Ljudstvo pa je bilo zadovoljno, da je bilo rešeno nemških kruščev in junak Malgaj je hotel naprej v Velikovec in na Gospovske polje.

(Konec prih.)

Minister dr. Kramer v avdijenci pri regentu. Beograd, 5. junija (Zakasnelo). Pri današnji avdijenci ministra dr. Kramerja je podpisal regent obširno amnestijo za Slovenijo ter izrazil željo, da se mu čimprej predloži predlog za amnestijo za ostale osvobojene kraje, v kolikor še niso bili deležni te vladarske milosti. V daljšem razgovoru z ministrom dr. Kramerjem je izrazil prestolonaslednik svoje veselje nad zopetno osvoboditvijo koroških bratov in svoje zadovoljstvo, da so se poleg junaških srbskih čet vrlo in sijajno držali naši slovenski fantje in hrvatski dečki.

Dnevne novice.

Hotel Meran še nosi vedno na izvajenaciu popolnoma nemško lice. Jedilni listi so pisani izključno v nemškem jeziku tisti po mizah in oni v oknu. Ravnotako se naznana pivoč samo Nemcem. Natakarji in portir ne razumejo besedice slovenski. In če vpraša tistega malega paglavca, odkod je doma, se ti porogljivo odreže: „Aus Graz!“ Pričakujoc izletnike se je ustavila včeraj odlična slovenska družba v imenovanem hotelu. Ker natakarček ni razumel slovenski, so poklicali gospodje lastnika hotela Friedla. Opozorili so ga, da je napravil proti svoječasni oblubi iz hiše popolnoma nemško gostilno. A kaj jim odgovorita nemškatarski Kočevar? „Saj še ne vemo, ali bo Maribor jugoslovanski ali nemški. Neki nemški visoki častnik mi je rekel, da še stvari odločena in da je vse laž, kar poročajo listi.“ Tako torej! Ta lisjak čaka z ostalimi Nemci še vedno dneva, ko bi naj bil proglašen Maribor za nemško posest. Takrat bi se rad trkal na svoje Kočevske prsi in se hvalisal, češ da se je upal kot edini mariborski gostilničar postaviti slovenski oblasti po robu. V tistem trenutku pa, ko se bo tudi njegovim možganom zasvitalo in bo videl, da ostane Maribor jugoslovanski, bo na čudovito nagel način našel svoje jugoslovanstvo. Hinaysko bo obračal svoje oči in z globokim prepričanjem trdil, da je bil „v srcu“ vedno Slovenec, da pa je bil nemški teror presilen itd. Od pristojne oblasti pa zahtevamo odločno, da to dvoživko na primeren način pouči, da veljajo predpisi tudi za nemškutarje.

Tudi nemška gostilna. Peroča se nam, da se v gostilni pri treh ribnikih noče postreči na slovensko zahtevo. Ali je tega kriv gostilničar ali samo kaka nemška natakarica? Prosimo poročila, če se zopet kaj sličnega pripeti, da potem pošteno obračunamo!

Nemške surovine. V nedeljo zvečer proti mraku vračala sta se dva Slovence s sprechoda domu po Jožefovi cesti proti mestu. Malo pred gostilno „Kreuzhof“ stala je gruča nemških surovin prišlih iz te gostilne in se norčevali iz slovenskega Maribora češ: „Maribor naš!“ itd. Ko eden Slovenc pripomni, da je Maribor v resnici naš, skočili so kakor surovine trije na njega, ga začeli suvati, in potepati in le svoji lastni moći se ima dotičnik zahvaliti, da ga niso ubili. Najbolj čudno je pri tem dejstvo, da ni na celi Jožefovi cesti bilo niti enega redarja. Ker je znano, da se ravno v Studencih nahajajo največje nemške surovine, bode pač treba za ta kraj odrediti posebne varnostne razmere. V slovenskem Mariboru se pač od nemških surovin ne bomo dali pretepayati.

Delajmo slovenske napise. Več naših obrtnikov in trgovcev je že obesilo slovenske napise. Pri tem so pa nekateri napis takoj spakdrani, da jih ni razumeti. Napol slovenski napol hrvaški. Tudi postreščiki so dobili nove napise na čepicah in sicer so od zdaj naprej „izvoščiki“. Kolikor je nam znano, pomenja ta beseda voznika, nikdar pa ne postreščka. Mi bi svetovali, da se vsak napis, predno se izvrši, predloži magistratu, ki jih najda v presojo posebni strokovno izobraženi komisiji. Slišimo, da hočejo nekateri nemški trgovci razobesiti napise v cirilici. Kakšni bodo še le ti napis?

Pevcem! Prosim ponovno in zadnjikrat vse pevce, da se zanesljivo udeležijo pevske vaje, ki se vrši prihodnjo sredo, dne 11. junija t. l.;

kdo ne pride k tej vaji je izključen od vseh nadaljnjih pevskih vaj in seveda tudi od sodelovanja pri koncertu samem, ki se vrši dne 21. junija t. l.

Dev žel. delavca Farazina, ga ubili ter oropali. Ukradli so mu celo kolo, ki si ga je izposodil. Treba je strogo paziti na brezposelne uhajače iz Nemške Avstrije.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzjavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Premirje na Koroškem. — Sovražnosti popolnoma ustavljeni. — Naše čete zasedle novo demarkacijsko črto.

Ljubljana, 7. junija. (Polur. poročilo ob 14): Pogodba za premirje ki se je včeraj ob 16. v Ljubljani podpisala med Nemško Avstrijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je na ukaz poveljnika jugoslovanske IV. armade in deželnega poveljnika za Koroško v smislu njenih določb izvedla do 21. Nemško-avstrijske čete so se umaknile za nevtralni pas, dolochen v tej pogodbi. Jugoslovanske čete pa na demarkacijsko črto, v kolikor so jo bile prekoračile. Sovražnosti so se popolnoma ustavile.

Poraženi Nemci hočelo novih bojev.

Dunaj, 7. junija. Nemci koncentrirajo v Zgornji Šleziji vojake in mušnico v obrambo te dežele. Zahtevajo vrnitev delov Zg. Šlezije in ljudsko glasovanje na poljski meji.

Nemška jeza.

Dunaj, 7. junija. V seji »Gross-deutsche Vereinigung« se je sklenilo, da je za rešitev Nemške države nujno potrebna združitev z Nemčijo. Mirovni pogoji se morajo odkloniti, ker so neizvrsljivi.

Francozi za Wilsona.

Berolin, 7. junija. Pariški listi odločno odklanjajo odgovor nemške komisije, da se mirovna pogodba ne vjema z Wilsonovimi točkami.

Francoski poslanik izročil naši vldi noto o priznanju naše države.

Beograd, dne 7. junija 1919. Francoski poslanik Vicomte de Fontney je izročil kraljevski vldi noto francoske vlade, v kateri priznava francoska republika kr. Srbov, Hrvatov in Slovencev. Francoska vlada izraža v tej noti zlasti zadovoljstvo, da so se izpolnile aspiracije Srbov, Hrvatov in Slovencev kot rezultat vojne, ki sta jo vodili obe državi bratsko ramo ob rami.

Italija nezadovoljna.

Amsterdam, 7. junija. »Daily Telegraph« javlja, da vladu v Italiji veliko razočaranje zaradi nemške mirovne pogodbe. Posebno se jezijo italijanski listi, ker sedi Orlando med zastopniki malih držav.

Češko-mažarski boji.

Praga, 7. junija 1919. Včeraj so Mažari ponovili svoje napade na vsej fronti. Zlasti srdito so napadli vzhodno od Reke Sajo (Slana), pri Črseg-Ujvaru (Novi Zamki), pri Novi Banji in pri Ščavnici. Košice smo izpraznili.

Boj med Nemčijo in Poljsko.

Dunaj, 7. junija. »Politična korespondenca« poroča iz Varšave, da se tam smatra boj med Nemčijo in Poljsko kot neizogiven fakt. »N. F. Presse« pa že poroča o spopadih na meji.

Prazne grožnje.

Dunaj, 7. junija. Po poročilu »Deutschböhmische Korrespondenz« je došlo na deželno vladu nemške češke (?) 125 protestov nemško-čeških mest in občin proti mirovni pogodbi. V protestu zahtevajo samoodločbo narodov, pravico in se izričajo proti priklipitvi k Češkoslovaški. Pozivajo k boju za narodno oprostitev.

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“ se zove brošurica, ki jo je izdala Tiskovna zadruga v Mariboru. Spisal jo je profesor Matija Pirc. Cena 1 K. Manj kot 10 izlsov se ne pošilja. Brošurica je posebno pripravna za šolsko mladino. Vsebina brošurice je zanimiva: izvor Zrinskih in Frankopanov, zarota, usoda zadnjih Zrinskih in Frankopanov ter prevoz zemeljskih ostankov Zrinskega in Frankopana v domovino. Brošurico toplo priporočamo.

Narodno gospodarstvo.

O čekovnem prometu. Ako želi lastnik čekovnega računa, da izplača blagajna čekovnega urada v Ljubljani komu takoj znesek v gotovini, poslje ček v blagajno poštnega ček urada v Ljubljani, kjer se ji takoj izplača nakazani znesek. Tak ček se imenuje blagajniški ček in mora biti tako le izpoljen: Kraj, datum, meseč in leta, znesek v številah in besedah, to se izpolni kakor navadno. Pod zneskom, ki je zapisan z besedami je na celu prazen prostor, kamor se navadno zapise ime in naslov osebe, ki naj ji čekovni urad izplača nakazani znesek. Pri blagajniškem čeku se pa ta prostor izpolni z debelo črto. Podpisani mora biti blagajniški ček ravnotako, kot vsak drug ček. Na blagajniškem čeku torej tisti, ki naj mu blagajna čekovnega urada izplača nakazani znesek ne sme biti naveden z imenom. Zato izplača blagajna tak ček vsakomur, kdor ji ga prinese. Ona samo pregleda, če je ček pravilno izpoljen in pravilno podpisani. Če je to v redu, ga izplača vsemu, ki ga ji izroči, ne glede na to, ali je upravičen prevzeti denar ali ne. Ni pa treba, da mora tisti, ki ima v rokah blagajniški ček, samiti po denar v blagajno čekovnega urada. Če želi, da se mu pošle denar na dom, naj napiše na zadnjo stran čeka opombo: „Za plačilo v gotovini A. B. v C. in pošle ček po pošti ček uradu Ljubljani. Ta mu potem pošle nakazani znesek po pošti s poštnine prosto nakaznico. Če je pa tisti, ki ima v rokah blagajniški ček tudi sam lastnik čekovnega računa, lahko napiše na zadnjo stran blagajniškega čeka: „Za pripis na čekovnem računu št. . . . A. B. v C. in uaj pošle blagajniški ček poštnemu čekovnemu uradu v Ljubljani in ta mu bo ta znesek pripasel na njegov račun in ga bo obvestil o tem z računskim izpisom. Žiriranih čekov, to so blagajniški ček na katerih je pristavljen giro na korist kake dočlene osebe, blagajna poštnega čekovnega urada ne sprejema.“

MALA OZNANILA.

Zgubila se je zlata verižna zapestnica na potu od Kokošinekovega drevoeda skozi mestni vrt do stolne cerkve. Pošteni najditelj jo naj odda proti dobri nagradi v našem uredništvu. 3-1

Znanja

žele trije intel. podčastn. po poklicu, tu tuji, s tremi intel. gospicami prikupljive zunanjosti v starosti 18–24 let. Poznejša resna zveza ni izključena. Neanonimni dopisi s sliko, katera se vrne pod »Izlet«, »Narava« in »Resnost« poštni predal 65-66. Tajnost zajamčena.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Največje in najimenitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Od srede 11. do 13. junija 1919:

Diamond v puščavi

Drama v 4 dejanjih.

Lena in njeno fino znansvo

Veseloigra v 3 dejanjih.

Predstave se vrše vsaki dan ob 18%. in 20%. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/15., 16., 18. in 20. uri zvezter.

Obleke

izgotovljene in po meri, iz dobrega blaga, po solidnih cenah. — **Srajce, spodnje hlače in nogavice** za moške, ženske in otroke. 3-1

Podpletjenje in popravljanje nogavic

J. M. Vezjak

Maribor, Vetrinjska ulica 25.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico

Stolna ulica št. 4

posreduje brezplačno vsako delo, ozir. službo. Poslužuje se je delodajalc in brezposeln, oz. službe in dela iskajoči!

Uradne ure od 9–12 in od 14–16. 3-2

Pohištvo

Spalne, jedilne in gospodske sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesene, železne in tapiceriranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. Izvršitve po jako nizkih cenah pri tvrdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stolni trg št. 6.

Sloboden ogled!

Ceniki zaston!

Braťa Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpetni cveki, drete, platno.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., " "
Czadnik L., Stolna ulica " "
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., " "
Schifko Terezija " "
Schön, Tegetthoffova cesta
Schifko Marija, Melje
Pichler Ana, " "
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, " "
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožeta, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Svoji k svojim!

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zasluzek. Zglase naj se v upravnosti „Mariborskega delavca“.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15,000.000 K.

CENTRALA V LJUBLJANI

Peslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestu. Rentni davek plača banka sama.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., ekskontira menice, de-

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.

Izdaje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predvzme na vrednostne papirje in blago.

Izvršuje horzna, naročila, najkulantnije.

Reservni fondi nad 4,000.000 K.